

Hotel Nicaragua

Az éjjel sírtam álmomban

Az éjjel sírtam álmomban.

Mindhiába próbálom felidézni a képet, a jelenetet, amely annyira elszomorított, amely annyira megrázott. Valójában jobb azt mondani, hogy ez az én mélyen gyökerező lényem sírása volt. Az én valómé. Még csak nem is tudnám biztosan állítani, hogy ez csak sírás volt, több volt annál – zokogás...

Régebben is sírtam már álmomban, hiába szólongatva anyámat, de még soha ilyen mélyen és vigasztalanul. Mintha fölismertem volna valamilyen végső félelmet, a létezés félelmét. Vagy mintha beleláltam volna valamilyen természetfeletti élet elleni cselszövésbe; abba a vízióba, ami egy pillanat alatt elégetheti a lényedet, hogy hamvveder maradjon a lelked helyén, mindörökre.

Semmi más nem jut az eszembe, csak a puszta szomorúság abból az onirikus forgatókönyvből. Már csak az a fizikai benyomás maradt meg, ami felemelkedik és eltűnik, mint a köd, mintha egy súlyos bőrröndtől szabadultam volna meg. És máris összeizzadtam a párnám.

Valahogy nem áll a kezemre (nincs hozzá ceruzám), hogy rekonstruáljam azt a bizonyos érzést. Nem találom a megfelelő szavakat.

Akkora a távolság a mondatok és az érzések között, amelyek az emlékeimben az álombeli erupcióból megmaradtak, hogy a jegyzetelő számára, aki reggel megpróbálná felidézni és bizonyos szavak összességével kifejezni a szomorúságot, teljes vereséget jelent; mintegy a saját élmény megszenstégtelenítésével végződik.

Ki lehet az álombeli Énem, akit ismerhetek, de valamiért mégsem tudom megismerni az Én-t, aki fölöslegesen bizonygatja az igazát, képtelen, hogy megfejtse a bevilanásokat, amelyek egy pillanat alatt eltűnnek az ér-zékeinkből?

Milyen ez az éjszakai, onirikus oldala a természetemnek?

Mintha az éber ember nem tudná átadni magát valaminek, amit önmagában hordoz, de mégsem belőle ered...

Jó éjszakát!

Alkonyatkor, amikor befejeződik a munka a ház körül, és amikor lelassul az élet az udvarban és a kertben, leereszkednek a fákra, a virágokra, a lehajló fűre az árnyak, és felélénkülnek az illatok.

A nyitott ablakokból hűs áramlást érzékelünk, és néha halljuk a csend apró rezzenéseit.

Már fekszünk, mindenki a maga ágyában.

Anya utolsóként került ágyba, miután térdre borulva imádkozott a Szűzanya ikonja előtt.

Nézzük, ahogy a sparheltből kivilágító lángok a plafonon táncolnak.

A vörös ajtó mögött pattognak a szikrák, a kihulló apró parazsat apa az ujjára köpve dobja vissza a tűzbe.

A citromsárga padlón fekete égésnyomok maradnak, fekete lyukak, mint kihunyt csillagok.

Sorban jó éjszakát kívánunk egymásnak, mintha egy rövid időre elválnánk, mintha mennénk valahová, mindenki a maga útján.

És egyszeriben süket csend lesz.

Kellemes bizsergés fog el, hogy ezen az éjszakán is hajózhatok az álmok labirintusában.

De félek a sűrű sötétségtől és a magánytól abban a hatalmas vaságyban.

Hallgatom, ahogy pattog a bútor, ahogyan lassan süllyed a ház. És a távolból ugatást hallok.

A vér lüktetése a fülemben. Anyu és apu suttnak. A halálukra gondolok.

A nagyapám azt mondta, hogy minden ember halandó és rövid életű. Mi lesz velem apa és anya nélkül?

Csendben, megrendülten fojtom vissza könnyeimet, nehogy eláruljam magam. Kapaszkodok a nehéz paplanba, csak az orrom látszik ki alóla, nehogy elsüllyedjek, mielőtt elalszom abban a zavaros sötétségben és szomoruságban, születésem ajándékában.

Vajon az ember a halála előtt jó éjszakát kíván?

Kulcsok

Jé, kulcsok vannak a zsebemben!

Régiak, elvesztettek, nem nyitnak és nem zárnak már semmit. Ezek ugyanazok, amelyekért megmásztam a lépcsőket, amelyek miatt izzadt a tenyerem, amelyek miatt súlyos szavakat vágtak a fejemhez a feledékenységéről és nemtörődőségéről. Álmomban megtapogattam, hogy a helyükön vannak-e, vajon tudok-e ki- és bejárni, vajon ura vagyok-e az ajtóknak. Hányszor volt már, hogy későn, éjfél után a taxiban idegesen tapogattam a combomat, hogy megnyugtasson a kitüremkedésük. Hányszor káromkodtam az úton hazáig e miatt a kifomált fémdarabok miatt. Sokszor az egész napi hangulatom tönkrement miattuk. Kételkedtem magamban, átkoztam a ház szellemeit, az őrangyalomat. Csak átkoztam, átkozódtam...

És most itt vannak a zsebem mélyén, egy régen elkeveredett nadrágban: ki tudja, meddig voltak itt észrevétlenül?! Most megjelentek. Újjászüllettek, amikor már rég lecséréltem a zárat, a lakást és a házasságomat is.

Teljesen közömbösen, csendesen mosolyognak rám formás fogazatukkal, mintha tudnák, hogy túlélnek engem, hogy az én veszendőségem nagyobb, mint az övék...

Pók

Az íróasztalnál ülve egy jegyzetfüzet szélére szavakat írogattam, *pók* és *kampók*. Azon az estén a feleségem halálra rémült a szörnyű rovar láttán, a fejem fölötti falon. Ez egy olyan pók volt, amelyet még életemben nem láttam. Hatalmas, öklömnyi nagyságú, szőrös, mintha bunda borítaná. Feleségem elviselhetetlen visítása kényszerített arra, hogy lekapjam a cipőmet és odacsapjak vele a falra, de elhibáztam.

– Megölted?

– Meg.

– Uhhhh! Fúúúúúúj!

Égész testében remegett, és utána sokáig nem engedte, hogy azzal a kezemmel érintsem meg, amelyikkel a cipőt fogtam, sem pedig azt, hogy kimondjak bármilyen szót, ami emlékeztetné őt hisztérikus kirohanásának okára.

Türelmetlenül vártam, hogy lefeküdjön, hogy nyugodtan felkutathassam azt a furcsa, szőrös állatot. De hiába, eltűnt nyomtalanul. Veszteséget éreztem és ellenállhatatlan vágyat, hogy elkapjam és bezárjam egy befőttesüvegbe. Így időről időre diadalittasan nézegethettem volna biztonságos távolságból.

Csak hogy egy kicsit csodáljam, hogy egy kicsit dédelgessem a félelmem és az undorom...

A szerelem szó

*A „szerelem” szó már rég nem hagyta el a számat.
Ha lenne merszem hangosan kimondani a „boldogság” szót,
azt hiszem, hogy az úgy nyikorogna,
mintha fiatalpú papucsban sétálnék a parkettán.
Sz. R.-nek*

A jelenléted ingerlékennyé tesz: a testiséged, az, hogy kényszerítesz, hogy meghallgassalak, hogy időnként szégyelljem magam, mert egyáltalán nem figyelek rád. Az, hogy olyan kíváncsian nézel, üdén, kérdően, felkavarja a gyomromat. Az ajándékaiddal olyan nyugtalanná teszel, mert nem tudom, és soha nem is fogom tudni, hogy mindezeket a kellemes dolgokat hogyan viszonzom.

Te nem tudod, drága asszonyom, te aranyos teremtmény, az isteni jó szándék ajándékaaként, te nem is sejtet, hogy alig várom, hogy mindezt véget érjen, hogy megcsókoljalak búcsúzásul, hogy megöleljelek, megkönynyebbülve a távozásod okán.

De hogyan is tudnám elfelejteni az illatod, a tested suhogását, a hajad vad elektromosságát, ahogy mezítlábasan, alig hallhatóan lépkedsz a lakásban, számomra a kezdetektől távoli hangod; hogyan elfelejteni a nevet, amelyen megszólíthatlak?

Soha nem fogod megtudni, hogy titokban figyellek a függönyön keresztül, amikor elhajtasz az éjszakába, hogy nemsokára áhítózni fogok utánad, és hiányozni fogsz. Csak akkor, amikor már nem vagy itt, mert nem vagyok érdemes a jelenlétedre.

És azt sem fogod tudni, hogy a fejem mellé két telefont rakok, és reménykedem, hogy legalább az egyik megszólal. Csörögjön, csörögjön sokáig! És hogy ne vegyem fel, annak ellenére sem, hogy a könnyeim belefolytak mindkét fülembé.

Ha valaha is olvasni fogod ezeket a sorokat, ne is gondold, hogy neked szólnak, ezek csak véletlen kisülései a pattanásig feszülő idegeimnek, ezek csak az elviselhetetlenül múltó másodpercek közötti terek kitöltésére szolgálnak. Amíg az életből kirekesztett, vigasztalhatatlan száműzött leszek, aki átadja magát a magánynak, fölöslegesen várom a tinitested, Madonna-arcod, melankolikus szemed, zárt ajkaid, de várom a pattanást az orrodon, mint a pontot a mondat végén.

Hotel Nicaragua

Fekete felhők gomolyognak Köln felett. Az esőcseppeket a szél erősen nekicsapja az ablaküvegnek. Ülök a sötétben és bámulom a befejezetlen szöveget. A képernyő fényének világosságánál az arcom és a mellkasom bukkan fel a hátam mögötti sötétségből. Olyannyira vágyom arra, hogy itt legyen mellettem valaki, és a nyelvemen beszéljen. Már olyan régóta hallgatók, hogy úgy érzem, beszédképességem elenyészik, mert az egyetlen beszélgetés, amit nehezen tudok irányítani, vadul zajlik le bennem, a fejemben, némán és tanúk nélkül. A szív mintha üresbe verne az örökké sötét rajnai ég alatt, és mintha az én halandóságomról árulkodna a csendben, amelynek perceit az asztali óra metronómszerű ketyegése számlálja.

Itt rostokolok, mint aki a számkivetettségében és a reménytelen bizonytalanságában önmagával sakkozik. És a fehér figurákat azzal a szándékkal mozgatja, hogy túljárjon vetélytársa eszén, utána a feketéket, tudván, hogy mit tervez az ellenfél. Belelátván riválisa tervébe a tábla mindkét oldaláról, mintha megpróbálná átverni saját magát, vagy előnyt adna, egy kis előnyt annak, aki mellett magában már döntött. És így játszadozik, elűzve félelmét attól a pillanattól, amelyik ledönti majd egész, fölöslegesen elpazarolt életének zászlaját, és bejelenti az önmaga elleni játszma végét.

Jovan Nikolić (1955, Belgrád) próza-, dráma- és újságíró. 1963-tól 1981-ig Čačakon élt, 1981-től 1999-ig pedig Belgrádban. Kötetei: Neću da se rodim (1991), Oči pokojnog jagnjeta (1993), Telo i okolina (1994), Male noćne pesme (1998); Zimmer mit Rad (2004; szerb nyelven is kiadták Soba sa točkom címmel 2011-ben), Weißer Rabe, schwarzes Lamm (2006), Seelenfänger, lautlos lärmel (2011). Tagja a szerb PEN Klubnak, 2002-től alelnöke a helsinki Roma Írók Nemzetközi Szövetségének (IRWA). Több nemzetközi irodalmi díj tulajdonosa. 1999 óta Kölnben él és dolgozik.